

F. t. l. vedr. social service

Lovforslag nr. L 124. Fremsat den 17. december 2003 af socialministeren (Henriette Kjær)

Forslag

til

lov om ændring af lov om social service

(Pædagogiske læreplaner i dagtilbud til børn)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 764 af 26. august 2003, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 8 indsættes:

»§ 8 a. Det enkelte dagtilbud skal udarbejde en pædagogisk læreplan for børn i aldersgruppen ½-2 år og aldersgruppen 3 år til skolealderen, der giver rum for leg, læring og udvikling. For den kommunale dagpleje udarbejdes læreplanen samlet for alle dagplejehjem tilknyttet den kommunale dagpleje.

Stk. 2. Den pædagogiske læreplan skal med udgangspunkt i sammensætningen af børnegruppen beskrive dagtilbuddets arbejde med mål for læring og indeholde overordnede pædagogiske

beskrivelser af relevante mulige aktiviteter og metoder. Herudover skal det beskrives, hvordan udsatte børns læring understøttes. Læringsmålene er fælles overordnede mål for, hvilke kompetencer den pædagogiske læringsproces i dagtilbuddet skal lede frem imod, jf. stk. 1. Socialministeren fastsætter nærmere regler for indhold af og overordnede mål for læring i dagtilbuddene.

Stk. 3. Dagtilbuddets forældrebestyrelse samt kommunalbestyrelsen godkender den pædagogiske læreplan. Læreplanen skal evalueres årligt af forældrebestyrelsen i dagtilbuddet med henblik på eventuel revision.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. august 2004.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indledning og baggrund for lovforslaget

Alle børn har behov for rum til leg, læring og udvikling.

Desværre er der børn, der ikke har samme muligheder for udfordring og læring som hovedparten af børn i Danmark har. Børn med en belastet familiebaggrund har større risiko for at gentage forældres manglende tilknytning til arbejdsmarkedet, korte og dårlige uddannelsesforløb eller misbrugsproblemer. Disse øgede risikofaktorer kaldes også negativ social arv.

I publikationen »En god start til alle børn« fra Ministerudvalget for negativ social arv og social mobilitet fremgår det, at jo tidligere man sætter ind med støtte til barnet, jo større er sandsynlighederne for at bryde med negativ social arv. Publikationen baserer sig på »Vidensopsamling om social arv« (2003). Vidensopsamlingen beskriver danske og udenlandske erfaringer og er udarbejdet af gruppen bag forskerprogrammet »Social arv«, der ledes af Socialforskningsinstituttet.

Vidensopsamlingen påpeger, at udenlandske forsøg har vist, at god dagpasning med fokus på at styrke og støtte børns intellektuelle, emotionelle og sociale kompetencer kan bidrage til at bryde den negative sociale arv. Derfor er en mere målrettet og bevidst indsats i forhold til udvikling af børns kompetencer i dagtilbud væsentlig og især i forhold til børn, der ikke stimuleres og får opbakning hjemmefra. Det er regeringens holdning, at pædagogiske læreplaner er et af midlerne til at nå dette mål.

De pædagogiske læreplaner har dog ikke kun sigte på udsatte børn. De pædagogiske læreplaner skal være med til at understøtte læringen for alle børn og bidrage til at gøre overgangen til skolen mere harmonisk.

Alle børn - både de med og uden problemer - skal have mulighed for at opleve den tilfredsstillende, det er at gøre fremskridt, overvinde vanskeligheder og opleve, at man er en del af et fællesskab.

I 1998 trådte serviceloven (L 229) vedtaget den 30. maj 1997 i kraft. Med serviceloven kom også formåls-

bestemmelsen for dagtilbud. Det var første gang, at man i Danmark havde en mere detaljeret beskrivelse af samfundets forventninger til indholdet i dagtilbuddene. Det signalerede, at man gik bort fra tidligere tiders opfattelse af dagtilbud som blot en arbejdsmarkedspolitisk foranstaltning. Formålsbestemmelsen præciserede, at dagtilbuddene var en del af kommunens forebyggende og støttende indsats over for børn med behov for støtte. Dagtilbuddene skulle i samarbejde med forældrene give barnet omsorg og støtte barnet i tilegnelse og udvikling af bl.a. sociale og almenne kompetencer.

I 2002 og 2003 blev formålsbestemmelsen evalueret. Evalueringen undersøgte, om formålsbestemmelsen var kendt, anvendt og havde effekt. Det konkluderedes i evalueringens rapport 1, at formålsbestemmelsen umiddelbart havde bidraget til, at det pædagogiske indhold i dagtilbuddene i højere grad var kommet på dagsordenen i kommunerne og i dagtilbuddene. Der var uden for dagtilbuddene kommet et større kendskab til, hvad der foregik i dagtilbuddene grundet en generel større synlighed og skriftlighed. Evalueringen viste endvidere, at der ikke var mange kommuner, der havde en politik for dagtilbudsområdet, hvor fokus var på det pædagogiske indhold. De fleste kommuner havde dog målsætninger i forhold til enkeltområder.

For at understøtte implementeringen af formålsbestemmelsen og for at øge fokus på kvalitetsudvikling, dokumentation og læring i dagtilbud igangsattes i 2000 projektet med titlen Kvalitet i Dagtilbud (KiD). Første fase i KiD var at afdække status, og hvilke fremtidige indsatsområder der var på området. I anden fase, som løber nu, er der over de næste år igangsat et udviklingsprojekt, der bl.a. skal udarbejde materialer til brug for arbejde med læring i dagtilbud. Der er allerede udkommet en SØLV-guide (september 2003) med eksisterende viden og eksempler på praksis, og i 2005 udkommer GULD-guiden, der bygger på ny viden om, hvordan der kan arbejdes bevidst og systematisk med læring i dagtilbud.

Der er således allerede udført mange forskellige tiltag for at kvalificere dagtilbuddenes arbejde med læ-

ring, men hidtil har der ikke været nogen sikring af, at alle dagtilbud arbejder med læring på en systematisk, synlig og kvalificeret måde.

Det fremgår af regeringens supplerende regeringsgrundlag »Vækst, Velfærd - Fornylse II« august 2003, at regeringen ønsker at sikre, at alle dagtilbud arbejder med læring ved at gøre det obligatorisk med pædagogiske læreplaner i dagtilbud. I det enkelte dagtilbud skal der udarbejdes læreplaner som fastlægger mål og mulige aktivitetsforløb, så børn lærer grundlæggende kompetencer såsom evnen til at udtrykke sig og sociale kompetencer.

Det er vigtigt, at det på denne måde sikres, at alle kommuner og dagtilbud kommer til at arbejde med læring. Alle familier skal kunne være sikre på, at der er fokus på læring i det dagtilbud, de vælger. Kvalificeret og bevidst læring skal ikke kun finde sted i dagtilbud, hvor der er ildsjæle ansat.

Derfor skal der indføres pædagogiske læreplaner i alle dagtilbud.

Lovforslagets indhold og principperne for bekendtgørelsen

Der er i dag krav om, at alle dagtilbud skal leve op til formålsbestemmelsen efter servicelovens § 8. I formålsbestemmelsen beskrives det bl.a., at dagtilbuddene sammen med forældrene skal give børn omsorg, rum til at lege og lære samt mulighed for medbestemmelse. Formålsbestemmelsen § 8 er stadig gældende og er fortsat rammen for hele dagtilbuddets virksomhed. § 8 a med bestemmelser om pædagogiske læreplaner er således et supplement til den overordnede formålsbestemmelse for dagtilbud.

Som evalueringen af formålsbestemmelsen viste, er der stor forskel på, hvordan de enkelte kommuner og dagtilbud arbejder med bestemmelsen. For at sikre, at alle kommuner og dagtilbud arbejder mere systematisk og bevidst med kvaliteten i dagtilbud, herunder især læring, foreslås det, at alle dagtilbud efter §§ 9-11 skal udarbejde pædagogiske læreplaner på baggrund af overordnede fastlagte mål og temaer. Temaerne og de overordnede mål vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, der udarbejdes med hjemmel i loven og under hensyn til principperne i FN-konventionen om Barnets Rettigheder. Der vil ikke være bestemmelser om metoder, men om fælles indholdstemaer og overordnede mål for læring. Det er det enkelte dagtilbud, der ud fra temaerne og de overordnede mål udarbejder den pædagogiske læreplan, der matcher netop dets børne- og forældregruppe, fysiske muligheder og geografiske tilhørsforhold.

At lære forbindes ofte med noget, der foregår i skolen, men den læring, der er tale om i dette lovforslag,

er ikke det samme som katederundervisning. Man lærer ikke kun i skolen, men også i hjemmet, i børnehaven, på gåturen og på arbejdspladsen. Læring handler om dannelse, udvikling og forandring. Det er en proces, hvor personen omformer og udvikler sin viden, sin forståelse og sine færdigheder. Det gælder, uanset om man er barn eller voksen. Som det er beskrevet i SØLV-guiden, der er den første læringspublikation fra KiD-projektet, vedrører læring forskellige forhold i et menneskes liv: Dannelse af identitet (at blive sig selv i verden, have relationer til andre), forståelse og refleksion (at kunne begribe, se sammenhænge og at skelne) samt handling (at agere, at kunne).

Tankegangen bag lovforslaget er, at barnet er medskabere af sin læring, som det pædagogiske personale støtter, guider og udfordrer, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Læringen sker således gennem spontane oplevelser og leg, samt ved at den voksne skaber situationer, der giver barnet mulighed for fornyelse, fordybelse, forandring og stimulering. Legen anses som fundamental og et middel til udvikling af børns sprog, kreativitet og sociale færdigheder. Legen giver barnet mulighed for at afprøve, hvad barnet er god til, hvad barnet kan, og hvad barnet bliver til. Læringen tager dermed ikke kun udgangspunkt i planlagte aktiviteter, men i lige så høj grad i de naturlige og pludselig opståede situationer, der forekommer i løbet af dagen i et dagtilbud. Relationen mellem den voksne og barnet anses som central i læringen.

Temaerne, der som minimum skal være fokus på og understøttes i dagtilbuddene, er:

- *Sprog* (ordforråd, udtale, kendskab til skriftsprog, rim og remser, eksistensen af tal og bogstaver og hvad de kan bruges til, IT/medier og kommunikation),
- *Sociale kompetencer* (etablere fællesskaber med andre, føle og udtrykke empati og respekt for andre; indgå i sammenhænge med andre og kende til demokratiske værdier),
- *Personlige kompetencer* (selvværd, grænsesætning, fantasi, kreativitet, følelser, stillingtagen, motivation og vedholdenhed),
- *Naturen og naturfænomener* (respekt og kendskab til naturen og naturfænomener, miljø, logisk tænkning og kende kategorier som vægt, form og antal),
- *Kulturelle udtryksformer og værdier* (kendskab til forskellige kulturelle udtryksformer og værdier, udnyttelse og brug af sanser via musik, tegning, dramatik, ler m.v.)

- *Krop og bevægelse* (sundhed, ernæring, fysisk aktivitet, beherske og praktisere fin- og grovmotoriske bevægelser, kende til dagtilbuddets og lokalområdet fysiske muligheder).

Herudover vil det selvfølgelig være muligt at supplere med andre temaer - alt efter hvad der er ønskeligt og relevant i det enkelte dagtilbud og kommune.

De overordnede mål i forhold til ovennævnte indholdstemaer vil fremgå af bekendtgørelsen. Det vil være overordnede mål for, hvilke kompetencer, som et barn på henholdsvis knap 3 år og ved overgang til skolen, skal have mulighed for at have tilegnet sig.

Kompetencer forstås i denne forbindelse både i bredden (kultur- og samfundsorienteringen) og i dybden (person- og identitetsorientering). Det handler således både om menneskets handle- og præstationsevner som den lange række bagvedliggende potentialer, der mobiliseres på relevant måde i de situationer, som det moderne menneske hele tiden sættes i. Kompetence er med andre ord: Det barnet ved (viden), det barnet kan (færdigheder), det barnet vil (holdninger), det barnet er (selvværd) og det barnet gør (mestring).

De overordnede læringsmål deles som nævnt op i to. Ens læringsmål for hele børnegruppen mellem ½ til ca. 6-7 år er ikke hensigtsmæssig, idet læringspotentialet varierer meget i børnenes første 6 leveår, ligesom det heller ikke er tilstrækkeligt med læringsmål udelukkende i forhold til de store børn. Det er vigtigt, at der også er fokus på de mindre børns behov for stimulering og udfordring, og derfor foreslås det, at der opstilles læringsmål både i forhold til de mindre børn og de større børn. Hvis der ikke er læringsmål for de mindre børn, vil det kunne betyde, at der ikke i tilstrækkelig grad kommer eller fastholdes et fokus på små børns fx sproglige og emotionelle udvikling. De foreslåede aldersgrupper svarer typisk til hhv. dagpleje/vuggestue og børnehaven.

Formålet med forslaget om, at alle dagtilbud skal udarbejde og implementere en pædagogisk læreplan, er ikke at indføre skole ad bagvejen. Ligesom dagtilbud heller ikke fremover alene handler om at gøre børn skoleparate. Dagtilbud har en selvstændig værdi og funktion, i og med at det netop er det lille barns udvikling, der er omdrejningspunktet for indsatsen. Dagtilbud skal generelt sikre, at der bliver sat fokus på det hele barn, alle dets potentialer og kompetencer og ruste det enkelte barn til at begå sig videre i livet, herunder i skolen. Særligt i forhold til udsatte børn er det ekstra vigtigt, at barnet ikke bliver overset eller bliver stemplet som et barn med fejl og mangler. Fokus på kompetencer og potentialer er afgørende for, hvordan

barnet senere klarer sig. De pædagogiske læreplaner skal være et redskab til at sikre dette.

Endvidere er det intentionen, at dagtilbuddets virksomhed bliver mere målrettet og synlig gennem arbejdet med de pædagogiske læreplaner. Læreplanen vil således i hverdagen være dels et redskab for dagtilbuddets personale, idet den fx angiver mål, aktiviteter, succeskriterier for pædagogisk praksis og temaer for læring og dels en måde at synliggøre dagtilbuddet på, idet det i højere grad bliver tydeligt for forældre, politikere, forvaltning og andre interesserede, hvilket pædagogisk arbejde, der foregår, og hvad målene er.

Der udarbejdes i dag i de fleste dagtilbud virksomhedsplaner, som i mange tilfælde beskriver principper og hvilke aktiviteter, der foregår i dagtilbuddet. Det er hensigten, at der i mange tilfælde vil kunne arbejdes videre med virksomhedsplanen ved at tage højde for de overordnede mål og indholdstemaerne i bekendtgørelsen. Nogle af disse virksomhedsplaner er allerede i dag meget udbygget, andre vil kræve et noget større udviklings- og redigeringsarbejde. Hensigten er derfor ikke, at der skal udarbejdes mere papir, men at dagtilbuddene fx konkretiserer, uddyber eller udvider virksomhedsplanen, således at det fremgår af den, hvordan man i det konkrete dagtilbud arbejder med de overordnede mål og temaer, der er beskrevet i bekendtgørelsen.

Endeligt er det intentionen, at de pædagogiske læreplaner skal sikre en bedre sammenhæng over til børnehaveklassen og skolen. Bekendtgørelsen, der vil beskrive indholdstemaer og overordnede mål, vil derfor blive udarbejdet med respekt for de bestemmelser, der gælder i forhold til børnehaveklassen og indskoling, således at sammenhængen mellem de forskellige tilbud bliver synlig for forældrene, og således at barnet vil opleve en mere harmonisk overgang til skolen. Hensigten er, at det øgede fokus på læring bidrager til, at barnet får et godt skoleforløb, idet lysten til at lære og fundamentale kompetencer er blevet understøttet i dagtilbuddet, og idet dagtilbud og skole samarbejder om overgangen mellem de to tilbud.

For at sikre implementering af arbejdet med læring og læreplanerne foreslås det, at forældrebestyrelse og kommunalbestyrelse skal godkende læreplanen, og at forældrebestyrelsen skal evaluere læreplanen og arbejdet med den en gang årligt for at vurdere, om læreplanen skal revideres. Hensigten er således at forpligte alle ansvarlige niveauer lige fra Folketinget, kommunalbestyrelse, forældrebestyrelse og dagtilbuddet på børns læring. Under hensyn til FN-konventionen om Barnets Rettigheder, artikel 12, om retten til frit at udtrykke egne synspunkter i forhold, der vedrører bar-

net, vil det være naturligt, at børnene inddrages i arbejdet med de pædagogiske læreplaner.

Implementeringen vil ud over ovennævnte også blive understøttet via

- Reform af pædagoguddannelsen, hvor arbejdet med læring og pædagogiske læreplaner vil blive mere fremtrædende.
- Temadage i foråret 2003 hvor hele det pædagogiske felt bliver inviteret, og hvor feltet vil have mulighed for at høre mere om de pædagogiske læreplaner, ligesom der vil være mulighed for at komme med forslag og ideer til udarbejdelsen af bekendtgørelsen.
- En publikation, der beskriver indholdet i lovforslag og bekendtgørelse, og som kommer med små eksempler på læringsmiljøer og -situationer. Publikationen udsendes til alle forældre med børn i dagtilbud, seminarier, kommuner m.v. for at øge disse interessenters opmærksomhed i forhold til læring i dagtilbud.
- Efteruddannelse af pædagogisk personale for at opdatere og opkvalificere viden om læring og arbejde med læreplaner
- Den allerede udsendte SØLV-guide, som indeholder beskrivelser af læringsituationer og teori om læring samt GULD-guiden, der udkommer i 2005, og som vil indeholde beskrivelser af metoder til brug for arbejdet med læring i dagtilbud. Hensigten med disse guider er at understøtte det konkrete daglige arbejde med læring i dagtilbuddene.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget skønnes at medføre samlede merudgifter på 25,0 mio. kr. i hvert af årene 2004 og 2005, 20,0 mio. kr. i 2006 og 5,5 mio. kr. i 2007 og årligt herefter. Heraf vurderes, at der i dagtilbuddene vil være et årligt merarbejde i forbindelse med at udarbejde og løbende revidere de pædagogiske læreplaner, svarende til 5,5 mio. kr.. Herudover vil der i de første år være yderligere udgifter ved implementeringen, således at de samlede merudgifter for dagtilbuddene udgør 11,0 mio. kr. 2004, 7,0 mio. kr. i 2005 og 5,5 mio. kr. i 2006. De resterende beløb anvendes bl.a. til at ud-

arbejde efteruddannelsestilbud for det pædagogiske personale, udsende informationsmateriale til dagtilbud, kommuner og forældre samt til effektmåling af lovændringen.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Ligestillingsmæssige konsekvenser

Forslaget har ingen ligestillingsmæssige konsekvenser.

Andre konsekvenser

Forslaget har ikke konsekvenser i forhold til det frivillige arbejde.

Høring

Lovforslaget har været til høring hos Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Pædagogisk Medhjælper Forbund (PMF), Forbundet af Offentligt Ansatte (FOA), Landsforeningen af Socialpædagoger (LFS), Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO), Landsforeningen af forældre til børn i daginstitutioner (FOLA), Socialpædagogernes Landsforbund (SL), KL, Københavns og Frederiksberg Kommuner, Socialchefforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, Statsministeriet, Justitsministeriet, Finansministeriet, Undervisningsministeriet, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Den Sociale Ankestyrelse, Børnerådet, Det Centrale Handicapråd og De Samvirkende Invalideorganisationer.

Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner		25,0 mio. kr. i hvert af årene 2004 og 2005, 20,0 mio. kr. i 2006 og 5,5 mio. kr. årligt i 2007 og følgende år

Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Stk. 1

Det foreslås i stk. 1, at alle dagtilbud skal udarbejde en pædagogisk læreplan på baggrund af de indholdstemaer og de overordnede mål, der angives i bekendtgørelsen, som vil blive udarbejdet som konsekvens af lovforslaget. Det vil sige, at det er ledelsen i dagtilbuddet, der er ansvarlig for, at den pædagogiske læreplan bliver udarbejdet og dagtilbuddet kan i dette arbejde med fordel fx inddrage børn og forældre i arbejdet.

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes i det enkelte dagtilbud for at sikre, at arbejdet med læring tager relevante hensyn til lokale forhold såsom børnegruppens sammensætning (aldre, køn, handicap, familiebaggrunde m.v.), geografisk placering og fysiske muligheder m.v. I aldersintegrerede daginstitutioner kan der udarbejdes én læreplan under hensyn til de to aldersgrupper. For dagplejen udarbejdes læreplanen samlet for alle dagplejehjem tilknyttet den kommunale dagpleje under hensyn til de to aldersgrupper (½-2 år og 3 år-skolealder). Læreplanen kan også udarbejdes for dagplejedistrikter. For puljeordninger, der er organiseret som pasning i private hjem eller i andre lokaler i børnenes hjemlige miljø, kan den pædagogiske læreplan for den kommunale dagpleje følges, eller der kan udarbejdes en samlet læreplan for disse puljeordninger.

Stk. 2

Den pædagogiske læreplan skal beskrive, hvordan dagtilbuddet mere konkret vil arbejde med de anførte indholdstemaer, og hvordan det leder frem imod læringsmålene. Det skal endvidere fremgå, hvilke over-

vejelser om læringsmål, metoder og læringsaktiviteter der er i forhold til udsatte børn.

I læreplanen angives, hvordan der følges op på, om målene nås.

Det foreslås, at ministeren fastsætter nærmere regler for indhold af og overordnede mål med læring i dagtilbuddene i en bekendtgørelse. De overordnede mål og indholdstemaer vil således fremgå af bekendtgørelsen. Målene beskriver, hvilke kompetencer, som et barn på henholdsvis knap 3 år og ved overgang til skolen skal have mulighed for at tilegne sig. De overordnede mål vil tage udgangspunkt i indholdstemaerne, der fremgår af de almindelige bemærkninger. At mål og de pædagogiske læreplaner tager hensyn til børnenes alder betyder ikke, at der forventes en bestemt aldersinddeling i dagtilbuddene. Det er stadig op til dagtilbuddene at indrette dette mest hensigtsmæssigt.

Ud over de angivne indholdstemaer og overordnede mål i bekendtgørelsen kan personale og forældregruppe i dagtilbuddene supplere med andre relevante temaer og mål, ligesom kommunen også ofte vil have en børnepolitik eller indsatsområder, der vil influere på læreplanernes endelige indhold og udseende.

Stk. 3

For at sikre implementeringen af og opfølgning på de pædagogiske læreplaner foreslås det, dels at forældrebestyrelsen og kommunalbestyrelsen godkender den pædagogiske læreplan, og dels at forældrebestyrelsen en gang årligt drøfter og evaluerer læreplanen for at vurdere, om den kræver revision. Denne evaluering vil med fordel kunne foretages sammen med børnene, personalet i dagtilbuddet og/eller kommunen. Det forudsættes, at hele forældregruppen inddrages i godkendelses- og evalueringsarbejdet. I evalueringen skal der tages stilling til, om de i den pædagogiske læreplan angivne principper og læringsaktiviteter leder frem imod de læringsmål, der er stillet op.

Det er i denne forbindelse således ikke det enkelte barn, der skal evalueres, men den pædagogiske proces i forhold til at nå målene i læreplanen. Det formodes, at personalet løbende som en del af arbejdet med den pædagogiske læreplan evaluerer arbejdet i forhold til fx succeskriterier, delmål og læringsaktiviteter.

Disse beføjelser til forældrebestyrelsen er i forlængelse af de nuværende bestemmelser for forældrebestyrelser i dagtilbud, hvoraf det fremgår, at forældrebestyrelsen fastsætter principper for dagtilbuddets arbejde og for anvendelsen af en budgetramme inden for de af kommunens fastsatte mål og rammer. Planlægningen af aktiviteterne og hvilke metoder, der anvendes, er fortsat ledelsens ansvar.

I de tilfælde, hvor der er tale om en selvejende daginstitution, der ikke har en forældrebestyrelse, da er

det bestyrelsen, som varetager opgaven efter stk. 3. Hvis der er tale om en puljeinstitution uden nogen form for bestyrelse, anbefales det, at der vælges en gruppe forældre, som kan foretage evalueringen.

Kommunalbestyrelsens beslutning om godkendelse kan ikke påklages til de sociale nævn

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Loven træder i kraft den 1. august 2004. Det er ikke en forudsætning, at den pædagogiske læreplan i det enkelte dagtilbud er udarbejdet og godkendt på dette tidspunkt, men arbejdet skal som minimum påbegyndes.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***1. Efter § 8 indsættes:**

»§ 8 a. Det enkelte dagtilbud skal udarbejde en pædagogisk læreplan for børn i aldersgruppen ½-2 år og aldersgruppen 3 år til skolealderen, der giver rum for leg, læring og udvikling. For den kommunale dagpleje udarbejdes læreplanen samlet for alle dagplejehjem tilknyttet den kommunale dagpleje.

Stk. 2. Den pædagogiske læreplan skal med udgangspunkt i sammensætningen af børnegruppen beskrive dagtilbuddets arbejde med mål for læring og indeholde overordnede pædagogiske beskrivelser af relevante mulige aktiviteter og metoder. Herudover skal det beskrives, hvordan udsatte børns læring understøttes. Læringsmålene er fælles overordnede mål for, hvilke kompetencer den pædagogiske læringsproces i dagtilbuddet skal lede frem imod, jf. stk. 1. Socialministeren fastsætter nærmere regler for indhold af og overordnede mål for læring i dagtilbuddene.

Stk. 3. Dagtilbuddets forældrebestyrelse samt kommunalbestyrelsen godkender den pædagogiske læreplan. Læreplanen skal evalueres årligt af forældrebestyrelsen i dagtilbuddet med henblik på eventuel revision.«

Til lovforslag nr. L 124. Skriftlig fremsættelse (17. december 2003)

Socialministeren (Henriette Kjær) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social service (Pædagogiske læreplaner i dagtilbud til børn)

(Lovforslag nr. L 124).

Formålet med lovforslaget er, at dagtilbuddene i endnu højere grad skal understøtte, udvikle og udfordre børns grundlæggende potentialer og kompetencer for herigennem at ruste barnet til at kunne indgå i fællesskaber og til det fremtidige liv i bl.a. skolen. Endvidere ses forslaget som en væsentlig del af regeringens indsats for at modvirke negativ social arv, idet et øget fokus på læring via pædagogiske læreplaner skal bidrage til at styrke intellektuelle, emotionelle og sociale kompetencer hos udsatte børn. En understøttelse af disse kompetencer hos udsatte børn har vist sig at betyde en mere positiv livsudvikling for børnene.

Med lovforslaget foreslås:

- At alle dagtilbud efter servicelovens § 9-11 skal udarbejde pædagogiske læreplaner. Den pædagogiske læreplan skal således udarbejdes i det enkelte dagtilbud, for at der kan tages højde for fx børne- og forældregruppens sammensætning.

- Socialministeren fastsætter nærmere regler om overordnede mål og indholdstemaer for læringen. Disse mål og temaer uddybes efter inddragelse af det pædagogiske felt i det kommende halve år. Der lovgives ikke om metoder.

- Der skal i dagtilbuddene udarbejdes pædagogiske læreplaner for småbørnsgruppen (½-2 år) og storbørnsgruppen (3 år-skolealder). De overordnede mål for læringen opstilles i forhold til disse to aldersgrupper.

- Forældrebestyrelse og kommunalbestyrelse godkender den pædagogiske læreplan. Forældrebestyrelsen evaluerer den pædagogiske læreplan med henblik på eventuel revision.

- Der foretages en større løbende evaluering af implementeringen og effekten af de pædagogiske læreplaner.

Lovforslaget skønnes at betyde offentlige merudgifter på 25 mio. kr. i 2004 og 2005, 20 mio. kr. i 2006 og 5,5 mio. kr. i de efterfølgende år. De økonomiske og administrative konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.